

КОНЦЕПЦІЯ **запровадження системи енергетичного менеджменту** **у Старосамбірській громаді**

Загальна частина

Видатки на придбання енергоносіїв у структурі бюджету Старосамбірської громади невинно зростають внаслідок національних та світових тенденцій до зростання цін на енергоресурси. Основна маса придбаних громадою енергоресурсів споживається у будівлях, які перебувають у користуванні бюджетних організацій. Значна частина цих ресурсів використовується нераціонально через застарілі технології, низьку якість експлуатації будівель та енергетичного обладнання, а також через відсутність якісного управління процесами генерування та доставки енергоресурсів і перетворення їх у відповідні послуги.

Реалізація інноваційної стратегії розвитку інфраструктури, соціальної сфери в громаді потребує вирішення питань використання енергетичних ресурсів на засадах професійного управління та принципах сталого розвитку. Це означає, що в громаді має з'явитись спеціальна ланка управління – система енергоменеджменту.

Система енергетичного менеджменту – частина загальної системи управління гуманітарним та комунальним секторами громади, що забезпечує раціональне використання енергетичних ресурсів у процесі забезпечення потреб міста необхідними енергетичними послугами. Цей вид управлінської діяльності впливатиме на політику громади у питаннях використання енергоресурсів, оцінки діяльності у сфері споживання та енергокористування.

Мета і основне завдання Концепції

2.1 Метою Концепції є визначення стратегії формування професійних управлінських рішень у сфері споживання енергоносіїв, які у перспективі забезпечать для Старосамбірської громади:

- 2.1.1 раціональне використання бюджетних коштів на придбання енергоресурсів;
- 2.1.2 оптимізацію структури споживання енергоносіїв;
- 2.1.3 підвищення ефективності використання всіх видів енергоносіїв;
- 2.1.4 покращення якості надання енергетичних послуг;
- 2.1.5 налагодження енергоефективної експлуатації споруд, будівель, житлових будинків, систем центрального опалення та обладнання генерації енергії;
- 2.1.6 формування ощадливої поведінки споживачів енергетичних послуг;
- 2.1.7 залучення можливих інвестиційних ресурсів для енергоефективної модернізації систем енергопостачання.

2.2 Основним завданням Концепції є вибір організаційно- управлінських та технологічних підходів, на підставі яких мають бути визначенні пріоритети громади у цих питаннях і розроблена модель системи енергетичного менеджменту для бюджетної та комунальної сфер громади.

Існуючий стан управління енергоресурсами в Старосамбірській громаді

3.1 Сучасні технологічні можливості енергоефективного поліпшення будівель і систем бюджетних установ та комунальних підприємств Старосамбірської громади, зокрема регулювання споживання енергоносіїв в залежності від обсягу завдань та функцій, використовується не в значній мірі. Роботи з розробки та впровадження заходів з енергозбереження носять спонтанний характер. Протягом 2015-2020 років було проведено утеплення ряду будівель у місті Старий Самбір (два дошкільні навчальні заклади, опорний освітній заклад, школа I-III ступенів міста, частково утеплена будівля районної лікарні). Кошти для проведення робіт залучалися з обласного та державного бюджетів в рамках

конкурсних програм. Частину дофінансовували міський та районний бюджети. Однак з початком повномасштабної війни такі проекти не впроваджуються.

Цілісна система управління процесами енергоспоживання практично відсутня. Моніторинг споживання енергоресурсів здійснюється на місцях у примітивній формі. Аналіз ефективності використання енергоресурсів не проводиться. Все це призводить не тільки до необґрунтовано високих втрат енергоресурсів через наявність застарілих технологій, систем і обладнання, але й до катастрофічного зниження якості енергетичних послуг при спробах організувати заощадження енергоресурсів.

3.2 За відсутності чіткої інформації щодо обсягів енергоспоживання та факторів, які суттєво впливають на споживання енергії, неможливо оцінити ефективність використання енергії по кожному конкретному об'єкті. Саме тому у період стрімкого зростання цін на енергоносії в Україні, а також внаслідок постійних атак російської федерації на енергосистему України всі відчули суттєвий брак потужностей протягом останніх трьох років. Саме тому ощадливе споживання енергоносіїв стало одним з найважливіших пріоритетів в країні.

3.3 Відсутність фахівців, оперативних даних про енерговикористання в бюджеті, інформаційних та фінансових інструментів створює проблеми при плануванні енергоощадної діяльності, інвестуванні в енергоощадні проекти і подальшій експлуатації модернізованих об'єктів. Зокрема це призводить до необґрунтовано високих затрат бюджету на етапі енергетичного обстеження бюджетних установ з метою вибору енергоефективних заходів.

3.4 Реалізація енергоефективних проектів у бюджетних установах Старосамбірської громади свідчить, що впровадження сучасного високотехнологічного обладнання дає можливість заощаджувати значні обсяги енергоносіїв (зменшення споживання за рахунок впровадження у закладах швидкоокупних заходів – заміна вікон, встановлення загальнобудинкової системи автоматичного регулювання подачі теплоносія), але при цьому проблеми організаційно – управлінського та технічного характеру залишаються невирішеними.

3.5 У 2024 році відділом економічного розвитку та інвестицій розроблено Муніципальний енергетичний план Старосамбірської міської ради на період до 2030 року, який затверджений рішенням сесії № 2139 від 22.08.2024 року. Муніципальний енергетичний план громади розроблявся за підтримки U-LEAD з Європою, які надали експертну підтримку при підготовці документа. В процесі розробки було зібрано та напрацьовано показники споживання енергоносіїв в бюджетних сферах громади, а також приватним сектором. У 2025 році розроблено та затверджено Програму Енергозбереження та енергетичного розвитку Старосамбірської міської ради на 2025 – 2030 роки. В цих документах проаналізовано споживання різних галузей, стан будівель галузі освіти, культури, охорони здоров'я, сфери управління. На основі цього сформовано ряд заходів з енергозбереження, які пропонується провести в період до 2030 року, щоб покращити стан будівель та зменшити споживання, зробити його використання ефективнішим.

Досвід європейських муніципалітетів з управлінням енерговикористанням бюджетних установ в Україні.

4.1 Перші реальні кроки у напрямку комплексного розв'язання проблеми управлінням енергоспоживанням у бюджетній сфері міст були зроблені лише у 2005р., коли Європейська асоціація муніципалітетів «Енерджі – Сіте» у співпраці з двома українськими комп'ютерними організаціями «ІТ-Менеджмент» та «Івоя» розпочали реалізацію демонстраційних проектів з запровадження комп'ютеризованих систем моніторингу енерговикористання для бюджетних будівель у восьми пілотних містах України. Ця робота виконувалась у рамках проекту «енергетичний моніторинг у органах місцевої влади України та їх оснащення». Учасниками проекту стали міста Івано-Франківськ, Чернігів, Луцьк, Ужгород, Дубно, Бердянськ, Чугуїв (Харківська область), Миколаїв. Ці комп'ютерні фірми, які приймали участь у проекті на добровільній та безоплатній основі, взяли на себе виконання технічного завдання – створення спеціалізованого програмного продукту «Енергоплан». Вони ж забезпечили проведення технічних навчань з питань використання продукту.

4.2 У процесі розгортання системи моніторингу учасниками пілотних проектів довелося вирішувати широкий спектр проблем:

4.2.1 Розвинути технічний, інформаційний та адміністративний потенціал виконавчих органів міста, який дозволяє організувати моніторинг за споживанням енергії бюджетними закладами та обґрунтовано встановлювати контрольні показники використання енергоресурсів для відповідних бюджетних об'єктів.

4.2.2 Акумулювати необхідні людські, фінансові, технічні та інформаційні ресурси для виконання завдань моніторингу.

4.2.3 Розподілити завдання та повноваження у системі управління енергоресурсами з врахуванням обраного технологічного підходу для збору та обробки інформації.

4.2.4 створити спеціалізований програмний продукт, який дозволяє ефективно акумулювати інформацію на місцях у процесі моніторингу споживання енергоносіїв, якості наданих послуг і факторів, які суттєво впливають на процес надання послуг у бюджетних установах.

4.2.5 навчити міських працівників користуватись програмою та формувати з її допомогою інформаційних матеріалів для прийняття виважених рішень, які підвищують ефективність використання енергоресурсів в бюджетних будівлях. Ключовою особою у новій адміністративній структурі став міський енергоменеджер – фахівець, основними завданнями якого були:

- координація управлінських зусиль учасників нової структури;
- оптимізація видатків міста на придбання енергоресурсів;
- контроль за дотриманням якості енергетичних послуг.

Концептуальна модель створення системи енергоменеджменту для Старосамбірської громади

5.1 Для Старосамбірської громади пропонується скористатись досвідом успішних міст, які мають розвинену систему управління споживанням енергії, та набутим у пілотних містах України у процесі реалізації демонстраційних проектів зі створення комп'ютеризованої системи управління енерговикористанням для бюджетної сфери. Пропоновані новації в системі управління мають забезпечити цілісність процесів управління споживанням енергоресурсів і поєднати їх з традиційними видами управлінської діяльності.

5.2 Система управління енерговикористанням для Старосамбірської громади має поєднати в особі увесь спектр завдань, які стосуються контролю за енергоспоживанням та умовами комфорту, планування видатків на енергоносії, ефективної експлуатації будівель, житлових будинків, енергоефективного проектування, будівництва та реконструкції об'єктів, залучення інвестицій.

5.3 Реалізація запропонованої Концепції дасть можливість закласти підвалини для створення в Старосамбірській громаді сучасної системи управління енергоспоживанням та енерговикористанням для бюджетних установ, житлових будівель та комунальних підприємств, зокрема:

- Сформулювати цілісну політику в стосунках до організації управління використанням енергії на засадах сталого розвитку;
- Створити спеціалізовану ланку з енергоменеджменту в системі управління громадою, спроможну розробляти і втілювати у життя подібну політику;
- Залучати до роботи в інфраструктурі громади спеціалістів, знайомих з теорією і практикою енергоменеджменту;
- Створити електронні бази даних про об'єкти енергоспоживання, інструменти для оперативного збору та аналізу даних про споживання енергоносіїв по кожному конкретному об'єкті та про фактори, які суттєво впливають на споживання.
- Створити системи контролю та звітності у питаннях ефективності використання енергоресурсів;
- Розробити механізм мотивування енергоощадної поведінки персоналу та споживачів.

ПОЛОЖЕННЯ **про систему енергетичного менеджменту в бюджетній сфері Старосамбірської** **громади**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про систему енергетичного менеджменту (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про енергозбереження», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2021 року № 1460 «Про впровадження систем енергетичного менеджменту» з метою створення та координації функціонування муніципальної системи енергетичного менеджменту, діючих в Україні стандартів з енергозбереження, керуючись ст. 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та встановлює вимоги до керівників і спеціалістів структурних підрозділів виконавчого комітету міської ради, керівників, фахівців комунальних підприємств, установ, організацій щодо підтримання й удосконалення процесів моніторингу, контролю та оптимізації постачання і використання енергетичних ресурсів.

Енергетичний менеджмент – це система управління, головне завдання якої – оптимізація енергоспоживання, забезпечення раціонального розподілу і використання паливно-енергетичних ресурсів (далі – енергоменеджмент).

Кінцевим завданням енергоменеджменту є економія енергії, ефективне використання енергії, зменшення викидів, створення сталих процедур та процесів, якісне енергетичне управління.

У Положенні вживаються наступні терміни :

енергетичний моніторинг – сукупність заходів, спрямованих на безперервне відстеження за споживанням енергоресурсів об'єктами бюджетної сфери з метою створення бази даних по енергоспоживанню об'єктів та їх обробку, систематизації інформації, виявлення невідповідностей або порушень, вжиття заходів з їх усунення та визначення пріоритетних заходів з енергозбереження (далі енергомоніторинг);

паливно-енергетичні ресурси - сукупність всіх природних і перетворених видів енергії, які використовуються в бюджетному секторі, для функціонування об'єктів бюджетної сфери (далі енергоресурси).

енергоефективність – ефективне (раціональне) використання паливно-енергетичних ресурсів, тобто використання меншої кількості енергії для забезпечення того ж рівня енергетичного забезпечення об'єктів бюджетної сфери;

об'єкт бюджетної сфери – будівля, приміщення, або їх сукупність, що утримуються за рахунок коштів міського бюджету, на які витрачаються паливно-енергетичні ресурси.

прилади обліку, за допомогою яких здійснюється контроль за споживанням паливно-енергетичних ресурсів на об'єктах бюджетної сфери:

- лічильники газу;
- лічильники холодної води;
- лічильники теплової енергії;
- лічильники електроенергії;
- інші встановлені прилади обліку паливно енергетичних ресурсів.

раціональне використання енергоресурсів – досягнення максимальної ефективності використання енергоресурсів при існуючому рівні розвитку техніки та технології і одночасному зниженні техногенного впливу на навколишнє природне середовище.

енергоменеджер громади – особа призначена керівником відділу економічного розвитку та інвестицій виконавчого комітету Старосамбірської міської ради, яка координує роботу осіб структурних підрозділів виконавчого комітету міської ради, керівників, фахівців комунальних підприємств, установ, організацій відповідальних за впровадження

енергоменеджменту та здійснення енергомоніторингу в громаді;

енергоменеджер галузі – особа призначена керівником у відповідному структурному підрозділі виконавчого комітету міської ради, комунальному підприємстві, установі, організації та відповідальна за впровадження енергоменеджменту та здійснення енергомоніторингу на об'єктах бюджетної сфери відповідної галузі;

енергоменеджер об'єкту - особа призначена керівником структурного підрозділу виконавчого комітету міської ради, комунальному підприємстві, установі, організації та відповідальна за збір та подання інформації про споживання енергоносіїв на закріплених за нею об'єктах бюджетної сфери.

1.2. Метою затвердження Положення про систему енергетичного менеджменту в бюджетній сфері Старосамбірської міської ради є створення системи енергетичного менеджменту у громаді шляхом організаційного забезпечення постійно діючої процедури енергомоніторингу на різних рівнях управління у структурних підрозділах виконавчого комітету Старосамбірської міської ради, комунальних підприємствах, установах, організаціях, що здійснюють управління установами та закладами, які отримують видатки або відшкодування видатків на оплату комунальних послуг та енергоносії за рахунок коштів міського бюджету для утримання об'єктів бюджетної сфери.

1.3. Дія цього Положення поширюється на:

відділ економічного розвитку та інвестицій виконавчого комітету Старосамбірської міської ради;

керівників структурних підрозділів виконавчого комітету міської ради, а також осіб, відповідальних за впровадження енергоменеджменту та здійснення енергомоніторингу відповідних структурних підрозділів виконавчого комітету Старосамбірської міської територіальної громади, які отримують видатки або відшкодування видатків на оплату комунальних послуг та енергоносії за рахунок коштів міського бюджету для утримання об'єктів бюджетної сфери;

керівників комунальних підприємств, установ, організацій, які фінансуються з бюджету міста, а також осіб, відповідальних за енергомоніторинг показників приладів обліку енергоресурсів на відповідних об'єктах бюджетної сфери;

1.4. Системою енергетичного менеджменту є:

проведення щотижневого моніторингу споживання паливно-енергетичних ресурсів (далі енергомоніторингу) на об'єктах бюджетної сфери, який здійснюється шляхом внесення до онлайн-платформи енергетичного моніторингу «UMUNI» показників приладів обліку енергоносіїв (природний газ, електроенергія, тепло, холодна вода) або фактичних обсягів споживання паливно-енергетичних ресурсів (тверде паливо);

здійснення аналізу ефективності енергоспоживання;

виконання звітності щодо енергоспоживання;

Система енергоменеджменту має на меті формування професійних управлінських механізмів та прийняття рішень в сфері енергетичного функціонування, які повинні забезпечувати наступні завдання:

- оптимізацію структури споживання енергоресурсів;
- підвищення ефективності використання всіх видів енергоресурсів;
- зменшення видатків з міського бюджету на придбання енергоресурсів;
- налагодження енергоефективної експлуатації будівель;
- формування ощадної поведінки у споживачів енергетичних послуг;
- залучення інвестицій у процеси дотримання технологій та енергоефективної модернізації інфраструктури.

1.5. Система енергоменеджменту є багаторівневою організаційною структурою, до якої входять:

Заступник голови Старосамбірської міської ради;

Відділ економічного розвитку та інвестицій виконавчого комітету Старосамбірської міської ради;

Структурні підрозділи виконавчого комітету Старосамбірської міської ради у віданні яких перебувають об'єкти бюджетної сфери, а також особи, відповідальні за впровадження енергоменеджменту та здійснення енергомоніторингу;

Керівники та особи, відповідальні за моніторинг показників енергоспоживання безпосередньо на об'єктах комунальних підприємств, установ, організацій;

2. ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТУ ТА ЕНЕРГОМОНІТОРИНГУ В СТАРОСАМБІРСЬКІЙ ГРОМАДІ

Для належного функціонування системи енергетичного менеджменту та енергомоніторингу в Старосамбірській міській територіальній громаді:

2.1. Координація роботи із запровадження та функціонування системи енергетичного менеджменту покладається на відділ економічного розвитку та інвестицій виконавчого комітету Старосамбірської міської ради.

2.2 В кожному структурному підрозділі виконавчого комітету Старосамбірської міської ради, який отримує видатки або відшкодування видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв за рахунок коштів міського бюджету для утримання об'єктів бюджетної сфери визначається особа, відповідальна за енергомоніторинг та функціонування системи енергетичного менеджменту та ефективне використання енергоресурсів в підпорядкованих установах (далі - енергоменеджер галузі).

2.3. На кожному підпорядкованому об'єкті бюджетної сфери визначається особи, відповідальна за збір та внесення до онлайн-платформи енергетичного моніторингу «UMUNI» інформації з приладів обліку споживання енергоресурсів на відповідних об'єктах бюджетної сфери (далі - енергоменеджер об'єкту).

2.4. При виникненні питань або проблем енергоменеджери об'єктів звертаються спочатку до своїх енергоменеджерів галузі. Якщо дані питання неможливо вирішити самостійно, то енергоменеджери галузі узагальнюють питання та формують письмове звернення до начальника відділу економічного розвитку та інвестицій виконавчого комітету Старосамбірської міської ради.

2.5. Заступник голови Старосамбірської міської ради :

Здійснює загальну координацію роботи з питань енергоменеджменту, взаємодію з структурними підрозділами виконавчого комітету міської ради та комунальними підприємствами, установами, організаціями громади;

забезпечує представництво громади в перемовинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, міжнародними організаціями та іншими інституціями з питань енергоефективності;

контролює загальний стан енергоефективності структурних підрозділів виконавчого комітету міської ради, комунальних підприємств, установ, організацій та стан реалізації проектів з підвищення ефективності енергоспоживання.

2.6. Керівник відділу економічного розвитку та інвестицій виконавчого комітету Старосамбірської міської ради та визначена ним особа відповідальна за впровадження енергоменеджменту та здійснення енергомоніторингу в громаді - енергоменеджер громади:

координує роботу осіб структурних підрозділів виконавчого комітету міської ради, комунальних підприємств, установ, організацій відповідальних за впровадження енергоменеджменту та здійснення енергомоніторингу;

координує роботу щодо внесення даних до онлайн-платформи енергетичного моніторингу «UMUNI» показників приладів обліку енергоносіїв (природний газ, електроенергія, тепло, холодна вода) або фактичних обсягів енергоресурсів (тверде паливо);

узагальнює результати роботи системи енергетичного менеджменту та готує відповідну інформацію та пропозиції керівництву Старосамбірської міської ради;

контролює процес реалізації проектів з підвищення ефективності енергоспоживання;

узагальнює подані та розробляє пропозиції щодо впровадження заходів з підвищення ефективності енергоспоживання на об'єктах бюджетної сфери

готує матеріали для проведення нарад, заходів з питань функціонування системи енергетичного менеджменту в Старосамбірській міській раді.

взаємодіє з іншими структурними підрозділами виконавчого комітету міської ради, комунальними підприємствами, установами, організаціями з питань підвищення ефективності енергоспоживання.

2.8. Керівник структурного підрозділу виконавчого комітету Старосамбірської міської

територіальної громади, комунального підприємства та визначена ним особа, відповідальна за впровадження енергоменеджменту та здійснення енергомоніторингу у галузі - енергоменеджер галузі:

- організовує роботу з підключення підпорядкованих структурних підрозділів виконавчого комітету міської ради, комунальних підприємств, установ, організацій до онлайн-платформи енергетичного моніторингу «UMUNI»;

- забезпечує координацію роботи осіб, відповідальних за моніторинг показників енергоспоживання у підпорядкованих структурних підрозділах виконавчого комітету міської ради, комунальних підприємствах, установах, організаціях громади;

- контролює визначення у структурних підрозділах виконавчого комітету міської ради, комунальних підприємствах, установах, організаціях осіб, відповідальних за моніторинг показників енергоспоживання безпосередньо на відповідних об'єктах бюджетної сфери, забезпечуючи безперервність функціонування системи енергомоніторингу;

- аналізує стан дотримання затверджених лімітів споживання енергоресурсів;

- проводить аналіз ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів по відношенню до аналогічного періоду минулого року;

- сприяє достовірності та своєчасності внесення даних про обсяги енергоспоживання паливно-енергетичних ресурсів до програмного продукту «UMUNI» особами, відповідальними за збір та подання інформації про споживання енергоносіїв на закріплених за нею об'єктах бюджетної сфери;

- узагальнює пропозиції підпорядкованих структурних підрозділів виконавчого комітету міської ради, комунальних підприємств, установ, організацій щодо пріоритетних до виконання заходів з енергозбереження і підвищення енергоефективності та щороку до 01 грудня надає сформований перелік проектів енергоменеджеру Старосамбірської міської ради та відділу економічного розвитку та інвестицій виконавчого комітету Старосамбірської міської ради;

2.7. Керівник структурного підрозділу виконавчого комітету Старосамбірської міської територіальної громади, комунального підприємства, установи, організації та визначена ним особа, відповідальна за збір та подання інформації про споживання енергоресурсів на закріплених за нею об'єктах бюджетної сфери - енергоменеджер об'єкту:

- здійснює облік споживання енергоресурсів та функціонування системи енергомоніторингу, шляхом проведення щотижневого (щопонеділка в робочі дні в інтервал часу з 09.00 до 11.00 годин) зняття показників на приладах обліку споживання енергоресурсів та внесення їх до онлайн-платформи енергетичного моніторингу «UMUNI» (у разі відсутності приладів обліку вносить інформацію з отриманих рахунків за відповідні спожиті енергоресурси);

- проводить щотижневий оперативний контроль за споживанням паливно енергетичних ресурсів. У разі відхилення в межах 20% (як в більшу, так і в меншу сторону) від споживання у порівнянні з показниками приладу обліку за попередній період з'ясовує причину відхилення та інформує відповідальну особу відповідного профільного структурного підрозділу виконавчого комітету міської ради, комунального підприємства, установи, організації;

- організовує заходи з дотримання затверджених лімітів споживання енергоресурсів;

- забезпечує виконання вимог та доручень осіб, відповідальних за впровадження енергоменеджменту та здійснення енергомоніторингу відповідного профільного структурного підрозділу виконавчого комітету міської ради, комунального підприємства, установи, організації;

- організовує процес виконання технічного обслуговування інженерних систем, а також інших заходів, пов'язаних з підвищенням ефективності енергоспоживання;

- складає графіки проходження повірки приладів обліку, які затверджуються керівником структурного підрозділу виконавчого комітету міської ради, комунального підприємства, установи, організації;

- формує пропозиції щодо підвищення ефективності енергоспоживання на своєму об'єкті та надає їх особі, відповідальній за впровадження енергоменеджменту та здійснення енергомоніторингу профільного структурного підрозділу виконавчого комітету міської ради,

комунального підприємства, установи, організації – енергоменеджеру галузі.

3. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИСТЕМИ ЕНЕРГОМЕНЕДЖМЕНТУ

3.1. Фінансове забезпечення організаційних та технічних заходів з енергозбереження у структурних підрозділах виконавчого комітету міської ради, комунальних підприємствах, установах, організаціях здійснюється відповідно до діючих бюджетних програм, а також шляхом залучення міжнародної фінансової допомоги.

3.2. У разі необхідності закупівля товарів, робіт та послуг здійснюється відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі».

Секретар міської ради

Ігор ЖУК